

Barbara Wegelin – werkt als jurist bij de griffie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Abdul huilde, Marit huilde en ik huilde

Als advocaat in het vreemdelingenrecht sta je vaak kwetsbare mensen bij. Om niet kopje onder te gaan in hun ellende moet je je grenzen goed bewaken. In de prachtige vijftien jaar dat ik als advocaat werkte lukte me dat meestal goed, tot de val van Kabul in de zomer van 2021.

In het voorjaar van 2021 stond ik diverse Nederlanders van Afghaanse afkomst en Afghanen bij. Weinigen in Nederland maakten zich dat voorjaar zorgen over wat de terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Afghanistan zou betekenen voor Nederlanders en hun Afghaanse gezinsleden, en voor Afghanen die aan de zijde van de Nederlandse troepen of organisaties hadden gewerkt.

Met een oprukkende Taliban, werden mijn cliënten ongeruster en probeerde ik gezinsherenigingsprocedures te versnellen. Op 15 augustus 2021 stond de Taliban in Kabul en sloeg de paniek, terecht, toe. Met haastig opgezette evacuaties begon de race naar de nooduitgang. Voor mij brak een manische periode aan, waarbij de grenzen tussen advocaat en hulpverlener verdwenen.

Het duidelijkst werd dat bij het gezin met zes kleine kinderen van Bibi, de dochter van een in Nederland verblijvende tolk, Abdul. Abdul was met zijn vrouw anderhalf jaar daarvoor overgebracht. Ook zijn zoon was gevlucht, nadat hij door de Taliban met de dood was bedreigd; hij had in Nederland bescherming gevraagd. Abdul wist zeker dat de Taliban zich op hem zou wreken door het gezin van Bibi te doden. Bibi en haar gezin doken onder. Na een week koortsachtig bellen en mailen, kon ik Abdul opgelucht laten weten dat het gezin van Bibi op de evacuatielijst was gezet. ‘Wacht maar’ zei een medewerker van Vluchtelingenwerk, ‘nu negiet het pas’. Dat snapte

ik toen niet, want normaliter ben je als advocaat klaar na zo’n besluit, maar hij had gelijk. Op de lijst komen was vers 1, geëvacueerd worden vers 2.

Abdul wist zeker dat de Taliban zich op hem zou wreken door het gezin van zijn dochter Bibi te doden.

Bibi was uren bij Kabul vandaan en Abdul moest bliksemsnel vanuit Nederland transport regelen naar de hel van het vliegveld van Kabul. Een hel die bestond uit een chaos van duizenden wanhopige mensen die weg wilden. Waar kinderen in de massa vertrappt raakten, de zon onbarmhartig scheen en iedereen bang was voor de Taliban. Bibi en haar gezin moesten urenlang tot kniehoogte in rioolwater vol prikkeldaad staan. De nacht dat het gezin in de massa op het vliegveld stond, sliepen Abdul, vrijwilligster Marit – zijn rots-in-de-Nederlandse-branding – en ik om de beurt.

Toen het jongste dochttertje na 30 uur dreigde te bezwijken, deden we een laatste wanhopige oproep via de informele whatsappgroepjes die in het gat waren gesprongen dat de overheid had laten vallen, en waarin sommigen contact hadden met Nederlandse troepen op het vliegveld.

Kort daarna belde Abdul: Bibi en haar kinderen waren binnengehaald. Ze waren gered. Abdul huilde, Marit huilde en ik huilde.

Nooit was ik als advocaat dichterbij wat het betekent om te vrezen en te vluchten voor je leven. Het was, zelfs op afstand en zonder *skin in the game*, een angstaanjagende en nederig stemmende ervaring die mij altijd bij zal blijven.